

Initiële meldings- en alarmeringsregeling (MAR)

Vraag & antwoord

Versie 3 mei 2019

Waaruit bestaat een MAR?

Een initiële meldings- en alarmeringsregeling (MAR) bestaat uit:

- een beschrijving van de handswijze van de centralist bij het eerste contact met de melder
- een initiële inzetmatrix (met initiële inzetbehoeftes per incidenttype)¹
- locatieverzamelingen (risicogebieden) die nodig zijn om extra risico's of gebied gebonden risico's (zoals oude binnensteden en gebieden zonder bluswater) af te dekken bij bepaalde incidenttypen met de eventueel aangepaste inzetbehoefte
- risicofactoren die nodig zijn om extra risico af te dekken en de bijbehorende inzetbehoeften
- de inzetbehoeften van bepaalde objecttypen

Waarom is landelijk harmonisatie van de MAR nodig?

Er zijn diverse redenen die pleiten voor een landelijke MAR:

- Momenteel is in veel meldkamers per mogelijke situatie een eigen specifieke inzetbehoefte vastgelegd waardoor een uitgebreide MAR is ontstaan die de vulling van GMS onoverzichtelijk maakt en de beheerlast op de meldkamers verhoogt. Via het beperken van inzetbehoeften bij het vooraf in GMS vastleggen voor allerlei mogelijke situaties, wordt voorkomen dat het GMS vol wordt gezet met inzetbehoeften en wordt het beheer van GMS vereenvoudigd.
- Voorzien wordt dat de politie in haar beheerrol op enig moment de veiligheidsregio's zal manen om de MAR te standaardiseren om de beheerlast te reduceren. Met een landelijk uniforme MAR wordt ingespeeld op het uitvoeren van het ICT-beheer van meldkamers door de politie vanaf 2020.
- Het naast elkaar bestaan van meerdere MARren van diverse regio's in een samengevoegde meldkamer en "één landelijk (gekoppeld) GMS" is moeilijk te beheren, voor de centralist verwarrend en voor de regio's niet meer te overzien. Bij het samenvoegen van meldkamers is het alleen al om die reden nodig dat regio's/meldkamers eenzelfde MAR hanteren.
- Een landelijk geharmoniseerde MAR helpt ook bij het opschonen en weer grip krijgen op de 'eigen' MAR. Het beeld is namelijk dat regio's slecht/weinig beheer plegen op hun MAR en dat veel regio's nauwelijks inzicht hebben in de eigen MAR (met een groot risico op foute inzetvoorstellen).
- Een beperkte MAR is beter te combineren met 'vraag gestuurd alarmeren' wat het veld ruimte biedt om (ad hoc) een belangrijke rol spelen bij de toetsing van de gealarmeerde slagkracht waardoor mede ruimte voor (regionaal) maatwerk ontstaat.

¹ De beperking tot de initiële inzet betekent niet dat opschaling buiten beschouwing blijft. De initiële inzet c.q. de eerste alarmering kan namelijk gelijk zijn aan die van een opgeschaalde situatie, gebaseerd op vakmanschap van de centralist die de bevoegdheid heeft om direct maximaal een peloton te alarmeren.

Hoe moet ik de landelijke initiële MAR zien?

De landelijke initiële MAR biedt een kader voor de handelswijze van de centralist bij het classificeren van incidenten en geeft inzetbehoeften die de basis vormen voor het inzetvoorstel van geclassificeerde incidenten. Altijd blijft gelden dat de centralist op basis van vakmanschap het door GMS gegenereerde (standaard) inzetvoorstel kan aanpassen.

Wat is het verschil tussen inzetbehoefte en inzetvoorstel?

Een inzetbehoefte is in termen van GMS niet gelijk aan een 'inzetvoorstel'. Een inzetbehoefte is de slagkracht die nodig is voor het efficiënt en effectief kunnen bestrijden van een bepaald incidenttype, uitgedrukt in soorten en aantallen eenheden en functionarissen.

Een inzetvoorstel is een vertaling van de inzetbehoefte naar minimaal voertuignummer(s), ploeg(en) of personen en eventueel functionarissen, instantie(s) en materieel. Uit het inzetvoorstel volgt weer een alarmeringsvoorstel dat bestaat uit de P2000-codes.

Binnen OV en IB wordt ook wel de term 'uitrukvoorstel' gehanteerd. Daarmee duidt men veelal op de inzetbehoefte. Voor alle helderheid is het raadzaam om de definities vanuit het GMS aan te houden.

Zijn de inzetbehoeftes in de inzetmatrix minimale inzetbehoeftes of de standaard inzetbehoeftes?

Het betreft standaard inzetbehoeftes. Nergens in de MAR wordt gesproken over 'minimale' inzetbehoeften. Het in de inzetbehoeftematrix bij een meldingsclassificatie vermelde voertuigtype moet echter niet als enige optie worden opgevat dat (specialistische) varianten of verzwaring uitsluit. Een verzwaring van de initiële inzetbehoefte ('risico-opslag') ten opzichte van de initiële inzetmatrix is van toepassing op de volgende gevallen:

- a. via locatieverzamelingen die een regio binnen het eigen grondgebied heeft aangewezen (volgens de inzetbehoefte die de MAR vermeldt voor het betreffende type risicogebied) (een vorm van landelijk gestandaardiseerd maatwerk)
- b. in het geval van bepaalde (risico)objecttypen
- c. in het geval van individuele (risico)objecten (regionaal maatwerk)

Zwaarder inzetten kan ook inhouden een gespecialiseerde vorm van een (gestandaardiseerde) eenheid inzetten, zoals een TST-NB (bij natuurbranden) of een TS-IB (bij industriebranden) in plaats van een "gewone" TS. Bijvoorbeeld in de Rotterdamse havengebieden wordt in plaats van een TS-6 standaard een TS-IB ingezet. In zo'n geval is het wellicht makkelijker om gebruik te maken van een locatieverzameling (risicogebied) of koppeling van de gespecialiseerde TS aan een groep objecten van hetzelfde type.

Wat is een locatieverzameling?

Afhankelijk van de locatie van het incident (het incidentadres) kan er sprake zijn van een extra, gebiedgebonden risico dat wordt veroorzaakt door (zaken in) het incidentobject of de (geografische) omgeving van het incidentobject. Om deze risico's te kunnen afdekken zijn soorten locatieverzamelingen (voorheen risicogebieden geheten) gedefinieerd waaraan voor bepaalde incidenttypen (meldingsclassificaties) een bepaalde aanvullende/afwijkende inzetbehoefte nodig wordt geacht. Regio's kunnen deze gestandaardiseerde soorten locatieverzamelingen ook gebruiken voor een specifieke regionale inzetbehoefte. De aan de locatieverzameling gekoppelde inzetbehoefte wordt via het adres van het incident automatisch meegenomen in het inzetvoorstel voor de (eerste) alarmering, indien het adres deel uitmaakt van de betreffende locatieverzameling (via koppeling in GMS). De centralist kan in GMS direct zien of het incident is gelegen in een locatieverzameling en welke verzameling het betreft.

Wat wordt bedoeld met het uitgangspunt 'terug naar de bedoeling'?

'Terug naar de bedoeling' duidt aan dat er een behoefte is aan meer eenvoud, overzicht en voorspelbaarheid van de inzetbehoeftes. Vanuit het veld is de beleving dat de informatie die is ingevoerd in de systemen op de meldkamer (GMS), nodeloos gedetailleerd en te ver uitgewerkt is. Er wordt daarbij op gewezen dat dat voor grofweg 80 % van de incidenten de inzet van 1 TS volstaat. In een aantal regio's/meldkamers is het effect zelfs dat de ver doorgevoerde complexiteit kan leiden tot onjuiste/onbegrijpelijke inzetvoorstellen, waarmee het doel voorbij wordt geschoten. Streven is dat de mogelijke standaard inzetbehoeftes zo beknopt zijn dat ze te onthouden zijn en het GMS (relatief) eenvoudig is te beheren en actueel te houden.

Wat is de relatie tussen de MAR en het 16-knoppenmodel?

Het 16-knoppenmodel uit 2013 is onderdeel van het door de RBC vastgestelde document 'Standaardisatie inzetvoorstellen'. Het knoppenmodel maakt de werkelijkheid niet eenvoudiger, maar probeert de werkelijkheid op vereenvoudigde – en begrijpelijke – wijze (modelmatig) weer te geven. Het 16-knoppenmodel is dan ook niet letterlijk in te voeren. Het model betekent bijvoorbeeld niet dat het aantal mogelijke inzetbehoeftes tot slechts 16 variaties kan worden teruggebracht. Bijvoorbeeld bij niet maatgevende incidenten kunnen er diverse variaties van eenheden achter één knop zitten. Ook kan een knop diverse variaties van inzetbehoeften bevatten doordat er, afhankelijk van het incidenttype (de omstandigheden), naast tankautospuiter(en) behoefte is aan bepaalde (ondersteunende) eenheden (zoals een redvoertuig en/of functionarissen).

Een groot deel van de standaard inzetbehoeftes van het knoppenmodel kan worden toegepast in combinatie met specifieke locatieverzamelingen of risico-objecten. Het knoppenmodel is deels een model van een landelijke inzetmatrix en deels een modelmatige visie die nog nader uitgewerkt moet worden. Feitelijk heeft die uitwerking plaatsgevonden bij het ontwikkelen van de landelijke initiële MAR.

Waarom bevat de initiële inzetmatrix voor het meldkamerbeheer niet voor alle meldingsclassificaties een inzetbehoefte?

Een incidenttype zonder inzetbehoefte duidt aan dat de centralist de melding in GMS moet specificeren naar minimaal niveau 2 van de LMC voor het eventueel verkrijgen van een inzetvoorstel op basis van een vooraf vastgelegde standaard inzetbehoefte. Het betreft veelal incidenten die niet spoedeisend zijn (dat wil zeggen incidenten zonder prioriteit). De centralist kan altijd overleggen met een regionale 'overlegfunctionaris brandweer' om na te gaan óf brandweerinzet nodig is en zo ja, welke inzetbehoefte passend is. (Elke melding wordt ingevoerd (geregistreerd) in GMS. Echter niet elke melding wordt (direct) uitgegeven om te komen tot een daadwerkelijke alarmering/inzet. Bijvoorbeeld bij de melding 'kat in de boom' zal de centralist eerst vragen hoelang de kat al in de boom zit. Op basis van het antwoord kan de centralist besluiten om vooralsnog geen brandweer te alarmeren.)

Is bij het opstellen van de inzetbehoeften (in de inzetmatrix) gebruik gemaakt van landelijke leidraden?

Bij het opstellen van de inzetmatrix is gekeken naar de bruikbaarheid van landelijke leidraden. Veelal zijn die leidraden opgesteld vanuit een gedachte dat een uitgebreide inzetmatrix met gespecificeerde inzetbehoeften wenselijk is. Deze gedachte strookt niet met het uitgangspunt van de initiële MAR. Zo bevat de Leidraad Repressieve Basisbrandweezorg (31 januari 2007) in bijlage 4 in inzetbehoeftes voor in totaal 74 incidenttypes die vallen in de groepen brand (onderverdeeld in woon- of verblijfsgebouwen, transport, industrie en natuurgebied), technische hulpverlening, OGS en waterongevallen.

Het is veelzeggend dat veel regio's de initiële inzetbehoeften van deze leidraad niet toepassen, maar er de voorkeur aan geven om zo nodig via een nader bericht ter plaatse op te schalen. De landelijke werkgroep MAR heeft naast het document 'Standaardisatie inzetvoorstellen' géén andere documentatie bruikbaar bevonden bij het opstellen van de inzetmatrix/inzetbehoeften.

Waarom zijn OMS-meldingen niet meegenomen in de inzetbehoeften/inzetmatrix?

Op gebied van OMS lopen er diverse landelijke projecten die van invloed kunnen zijn op de inzetbehoeften. Zo zullen regio's het landelijk beleidskader voor het beoordelen van automatische meldingen gaan invoeren. Ten tijde van het ontwikkelen van de landelijke initiële MAR was niet duidelijk wat de impact hiervan was op de MAR. Ook nu is dat nog niet geheel duidelijk. Het kan een vervolgstap zijn om de inzetmatrix aan te vullen voor OMS-meldingen.

Overigens wordt een OMS-melding waarbij daadwerkelijk (geverifieerd) brandweezorg nodig is, door de centralist (opnieuw) geclassificeerd als 'Brand' (niveau 1 LMC) en vervolgens bijvoorbeeld 'Gebouw' (niveau 2) en 'Woning' (niveau 3). Het is dan dus geen OMS melding meer, maar een brandmelding.

Hoe houdt de MAR rekening met uitruk op maat?

Uiteraard biedt de MAR ruimte voor uitruk op maat. Uitruk op maat leidt tot een complicatie voor een landelijke inzetmatrix/MAR, omdat regio's hiermee nogal verschillend omgaan. Daar komt bij dat een landelijk kader voor uitruk op maat voor incidenttypen anders dan brand (nog) niet is ontwikkeld. Het knoppenmodel biedt echter ruimte om uitruk op maat toe te passen voor het incidenttype hulpverlening (bedoeld worden meldings-classificaties als ongevallen, leefmilieu problemen en dienstverlening), OGS (tegenwoordig I(B)GS) en waterongevallen. Dit betreft het niveau 'zeer klein' met als inzetbehoefte onder elke knop op dit niveau een "TS klein". Volgens het model kan een "TS klein" afhankelijk van de beschikbaarheid variëren van TS-2 (in het landelijk kader uitruk op maat is dit een vorm van een SI), TS-4, TS-6 of ander type voertuig. Daarom biedt de initiële MAR de mogelijkheid om ook bij andere incidenttypen dan brand 'uitruk op maat' toe te passen. In de inzetmatrix staat daarom bij een aantal meldingsclassificaties de inzetbehoefte 'TS-4' vermeld. In plaats van 'TS-4' kunnen regio's (die niet doen aan uitruk op maat) desgewenst ook 'TS-6' lezen. In plaats van 'TS-4' kunnen regio's die beschikken over een SI, desgewenst ook 'SI' lezen.

Waarom ontbreekt een SI in de inzetmatrix?

Er is bewust gekozen om geen SI op te nemen in de voorgestelde initiële inzetmatrix. Regio's die beschikken over een SI, kunnen de initiële inzetmatrix van de MAR hiermee zelf uitbreiden.

Hieraan liggen de volgende overwegingen ten grondslag:

- a. Voor de SI bestaat landelijk geen standaard voertuig (de TS-2 is een mogelijke vorm van een SI) met standaard slagkracht. Dat maakt het onmogelijk om de SI op te nemen in de landelijke initiële inzetmatrix.
- b. Een SI is, zoals de naam zegt, een voertuig dat is bedoeld om *snel* een eerste (interveniërende) 'klap' uit te delen. Bijna altijd wordt er gelijktijdig nog een TS gealarmeerd, zodat er ter plaatse enige tijd later sprake is van een TS-4 of TS-6. Omdat het niet raadzaam is om branden alléén met een SI te bestrijden, staat er in de inzetmatrix TS-4 (voor regio's die doen aan uitruk op maat) of TS-6 als inzetbehoefte. Een TS-6 kan bijvoorbeeld zijn samengesteld uit een SI en een TS-4. Dat de SI in de matrix niet voorkomt, betekent dus niet dat een SI niet ingezet kan worden.
- c. Het is denkbaar dat op een enkele plaats een SI ook zelfstandig wordt ingezet voor bepaalde niet spoedeisende incidenten (dat wil zeggen incidenten zonder prioriteit), maar daarvoor is de SI in principe niet bedoeld. Voor de (meestal) niet spoedeisende incidenttypen is de slagkracht in de inzetmatrix bewust níet ingevuld om ruimte te laten voor ad hoc besluiten door de

BRANDWEER

Nederland

centralist in overleg met de 'regionale overleg functionaris brandweer' (zie ook verderop). Een SI is daarmee ook zelfstandig inzetbaar, mocht een regio dat wensen.

- d. Er zijn maar weinig regio's met een SI en ook beschikken die regio's over één of enkele SI's met een beperkt inzetgebied. Vaak betreft de inzet van de SI ook een pilot of experiment en ziet soms men later weer af van het hebben van een SI.